

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 430/2012-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. augusta 2012 predbežne prerokoval sťažnosť J. D., nar..., t. č. vo výkone trestu, ktorou namieta porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a porušenie čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Ndt/6/2012 z 3. mája 2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. D. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. júna 2012 doručená sťažnosť J. D., nar..., t. č. vo výkone trestu (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a porušenie čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Ndt/6/2012 z 3. mája 2012 [vyplýva to z návrhu na rozhodnutie, hoci na

prvej strane sťažnosti označuje sťažovateľ za porušovateľa Okresný súd Trnava (ďalej len „okresný súd“)].

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 6 T/172/2006 z 10. júla 2007 a z 11. decembra 2007 (ďalej len „rozhodnutie okresného súdu“) uznaný za vinného zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. d) zákona č. 300/2005 Trestný zákon v znení účinnom od 1. januára 2006. Proti rozhodnutiu okresného súdu podal sťažovateľ (obžalovaný) odvolanie, o ktorom Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 3 To/4/2008 z 12. februára 2008 (ďalej len „rozhodnutie krajského súdu“) rozhodol tak, že odvolanie sťažovateľa (obžalovaného) zamietol. Rozhodnutie krajského súdu bolo sťažovateľovi a jeho obhajcovi doručené 25. marca 2008. Lehota na podanie dovolania proti rozhodnutiu krajského súdu sťažovateľovi uplynula 25. marca 2011. Sťažovateľ podaním doručeným okresnému súdu 15. marca 2012 žiadal o navrátenie lehoty na podanie dovolania (ďalej len „žiadosť o navrátenie lehoty“). Okresný súd žiadosť o navrátenie lehoty 25. apríla 2012 predložil najvyššiemu súdu. Najvyšší súd o žiadosti o navrátenie lehoty rozhodol uznesením sp. zn. 6 Ndt/6/2012 z 3. mája 2012 (ďalej len „rozhodnutie najvyššieho súdu“) tak, že sťažovateľovi (odsúdenému) nepovolil navrátenie lehoty na podanie dovolania proti rozhodnutiu krajského súdu.

Sťažovateľ sťažnosťou namieta porušenie základného práva podľa čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy „... ako diskriminácia pri využití svojho práva podať dovolanie v trestnom konaní“ a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru a na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sa domáha, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6T 172/2006 zo dňa 3. 5. 2012 sa zrušuje a lehota na podanie dovolania je vrátená.

D. J. má právo a má vrátenú lehotu na podanie dovolania v zmysle trestného poriadku a zákona.“

Sťažovateľ zároveň žiadal, aby mu ústavný súd ustanovil na konanie pred ústavným súdom zástupcu z radov advokátov, a zároveň, aby rozhodol o oslobodení sťažovateľa od platenia poplatkov za zastupovanie zástupcom z radov advokátov.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ sťažnosťou namieta porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy rozhodnutím najvyššieho súdu.

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo nezvýhodňovať.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že ťažisko argumentácie sťažovateľa spočíva na tom základe, že mu bola upretá možnosť podať dovolanie, ktoré podľa jeho tvrdenia mohlo zmeniť jeho pôvodné odsúdenie. Sťažovateľ túto námietku bližšie odôvodnil tým, že sa viackrát domáhal na okresnom súde práva podať dovolanie, túto možnosť však nemohol využiť, pretože okresný súd, Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky a Generálna prokuratúra Slovenskej republiky mu zhodne odpovedali, že tento krok nemôže uskutočniť aj keď podľa jeho tvrdenia splnil všetky podmienky. Sťažovateľ za porušenie považuje skutočnosť, že napriek tomu, že splnil podmienky na ustanovenie obhajcu v dovolacom konaní, a napriek tomu, že podal žiadosť o ustanovenie obhajcu, mu nebol obhajca ustanovený a z tohto dôvodu nesplnil podmienky na podanie dovolania. Sťažovateľ v sťažnosti neuviedol žiadne ďalšie dôvody prostredníctvom, ktorých by spochybňoval správnosť záverov namietaného rozhodnutia najvyššieho súdu.

Napriek tomu, že sťažovateľ v sťažnosti odôvodňuje porušenie svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 12 ods. 1 a ods. 2 ústavy a, tak z obsahu sťažnosti, konkrétne z dôvodov, na ktorých zakladá ťažiskovú časť argumentácie, je zrejmé, že neuvádza také tvrdenia, prostredníctvom ktorých by odôvodňoval porušenie čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy

a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a z tohto pohľadu spochybňoval správnosť záverov rozhodnutia najvyššieho súdu.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím, postupom alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody namietaným rozhodnutím, postupom orgánom štátu, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, III. ÚS 138/02, IV. ÚS 1/2012). Ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený.

Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že argumentácia sťažovateľa je z ústavnoprávneho hľadiska nedostatočná, pretože dôvody, ktorými spochybňuje správnosť záverov namietaného rozhodnutia najvyššieho súdu, sa do výsledku rozhodovacieho procesu najvyššieho súdu nijakým spôsobom nepremietli. Najvyšší súd sťažovateľovi nepovolil navrátenie lehoty z dôvodu, že sťažovateľ nesplnil podmienky uvedené v § 64 ods. 1 zákona č. 301/2001 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), pretože nepožiadal o navrátenie lehoty na podanie opravného prostriedku v trojdňovej lehote, ako mu to ukladá § 64 ods. 1 Trestného poriadku. Sťažovateľ teda nijakým spôsobom nespochybňuje správnosť záveru najvyššieho súdu a nevzniesol ani jedinú námietku proti skutkovému a právnemu hodnoteniu, na ktorom je založené namietané rozhodnutie najvyššieho súdu.

Najvyšší súd svoje rozhodnutie odôvodnil takto:

«Krajský súd v Trnave dňa 12. februára 2008, uznesením sp. zn. 3To 4/2008, podľa § 319 Tr. por. zamietol odvolanie obvineného D.

Uvedené rozhodnutie mu, ako aj jeho obhajcovi, bolo doručené dňa 25. marca 2008, od kedy mu začala plynúť 3 ročná lehota na podanie dovolania t. j. do 25. marca 2011.

Dňa 15. marca 2012 podal obvinený žiadosť o navrátenie lehoty na podanie dovolania na okresný súd, ktorý ju 25. apríla 2012 predložil tunajšiemu súdu. ...

Obvinený podal vlastnoručne napísané „dovolanie“ na tunajší súd, ktoré bolo 25. júna 2008 zaslané okresnému súdu, ktorý ho opätovne vyzval na odstránenie väd dovolania.

Obvinený listom z 28. júla 2008 požiadal o dočasné odloženie danej veci, nakoľko podal na Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky žiadosť o prešetrenie, následne oznámil, že je nemajetný a 23. júla 2009 opätovne požiadal o ustanovenie obhajcu a pripojil potvrdenie obce, že je nemajetný.

Dňa 29. júla 2009 mu Okresný súd Trnava oznámil, že obhajcu mu nemieni ustanoviť, pričom od uvedenej doby obvinený nezopakoval svoj návrh a až 15. marca 2012 požiadal o navrátenie lehoty na podanie dovolania.

Podľa § 64 ods. 1 Tr. por. ak obvinený, jeho obhajca, poškodený alebo zúčastnená osoba zmešká z dôležitých dôvodov lehotu na podanie opravného prostriedku, povolí jej orgán, ktorému patrí rozhodovať o opravnom prostriedku, navrátenie lehoty. O navrátenie lehoty môže oprávnená osoba požiadať do troch dní od odpadnutia prekážky. Ak nebol opravný prostriedok ešte podaný, je potrebné ho so žiadosťou spojiť. Ak ide o odvolanie proti rozsudku, možno odvolanie odôvodniť ešte v lehote ôsmich dní od doručenia uznesenia o povolení navrátenia lehoty.

Je potrebné dať do pozornosti nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 15. decembra 2009, v ktorom bola prakticky uložená povinnosť súdov, po preukázaní insolventnosti obvineného, mu obhajcu ustanoviť. Táto povinnosť súdu I. stupňa, ustanoviť obvinenému obhajcu, po tom čo tento preukáže, že nemá dostatočné prostriedky, následne vyplynula zo zákona č. 262/2011 Z. z., ktorý však nadobudol účinnosť už 1. septembra 2011.

Obvinený však nepožiadaval o navrátenie lehoty na podanie opravného prostriedku v trojdňovej lehote ako mu to ukladá ustanovenie § 64 ods. 1 Tr. por. a z toho dôvodu bolo rozhodnuté o nepovolení jej navrátenia.»

Sťažovateľom vymedzené námietky, na základe ktorých sa domáhal zrušenia namietaného rozhodnutia najvyššieho súdu vo väzbe na ním označené právo, nie sú

spôsobilé preukázať príčinnú súvislosť medzi namietaným rozhodnutím najvyššieho súdu a sťažovateľom označeným právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že medzi namietaným rozhodnutím najvyššieho súdu a sťažovateľom označeným právom neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by naznačovala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Vychádzajúc z princípu materiálnej ochrany práv ústavný súd v tejto súvislosti preskúmal rozhodnutie najvyššieho súdu aj v rozsahu, či namietané rozhodnutie najvyššieho súdu nie je zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné.

V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že namietané rozhodnutie najvyššieho súdu takéto prvky neobsahuje a plne zodpovedá ústavnoprávnym požiadavkám kladeným na kvalitu rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. K uvedenému je potrebné dodať, že namietané rozhodnutie najvyššieho súdu má dostatočný racionálny základ, interpretácia a aplikácia použitých ustanovení Trestného poriadku je v súlade s ústavou, prípadne aj s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom. Možno v danej súvislosti uzatvoriť, že rozhodnutie najvyššieho súdu je z ústavnoprávneho hľadiska riadne odôvodnené a nenesie v sebe žiadne prvky svojvôle. Sťažovateľom vznesené námietky tak nemôžu podľa ústavného súdu viesť k záveru o ústavnej nezlučiteľnosti namietaného rozhodnutia najvyššieho súdu.

Ústavný súd v danej situácii už nepovažoval za potrebné bližšie sa zaoberať formálnym nedostatkom, ktorým je absencia zastúpenia sťažovateľa advokátom, pretože by to bolo s ohľadom na už uvedené zjavne nadbytočné, a tým aj neúčelné, keďže aj prípadné ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov sťažovateľovi a oslobodenie sťažovateľa od platenia poplatkov za ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov by nemohlo nič zmeniť na záveroch vyslovených ústavným súdom v tomto rozhodnutí.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosti dospel k záveru, že podmienky na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie splnené neboli, a preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom rozhodol tak, že sťažnosť, ktorou sťažovateľ namietal porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy rozhodnutím najvyššieho súdu, je potrebné odmietnuť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti. Podanie sťažnosti bez relevantnej ústavnoprávnej argumentácie tak vytvorilo pre ústavný súd prekážku, ktorá bráni jej meritórnemu prieskumu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. augusta 2012